

RAPPORT

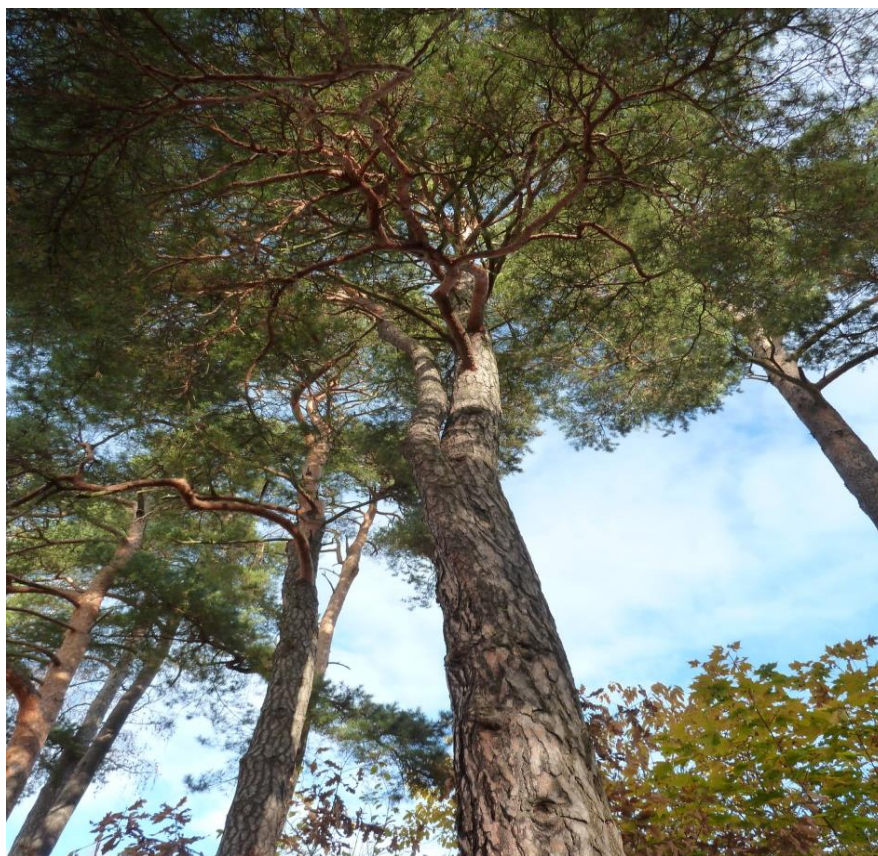
Handläggare
Lars Bohlin
Tel
+46 (0)10-505 45 56
Mobil
+46 (0)72-547 58 82
E-mail
lars.b.bohlin@afconsult.com

Datum
2015-10-15
Uppdragsnr
708847
Förprojektering VA och gator inom
planområde Väppeby 7:18 m.fl.

Håbo kommun, Bygg- och
miljöförvaltningen,
Plan- och utvecklingsavdelningen,
Anne-Marie Engman
746 80 Bålsta

Naturvärdesinventering tillhörande detaljplan Väppeby 7:18 m.fl., Håbo kommun

Datum: 2015-10-15 rev1. 2016-04-12
Uppdragsnummer: 708 847
Status: Sluthandling

ÅF-Infrastructure AB

Lars Bohlin

Granskad

Anders Dahllöv

Sammanfattning

ÅF har på Håbo kommuns uppdrag tagit fram denna naturvärdesinventering (NVI). Den är utförd inför framtagande av detaljplan för Våppeby 7:18 m.fl. i Håbo kommun. Inventeringen ska redovisa vilka värden för den biologiska mångfalden som finns inom området och var dessa finns. Naturvärdesinventeringen har utförts enligt SIS standard för naturvärdesinventering, SS 199000:2014.

Området besöktes den 20 oktober 2015 av Lars Bohlin, ÅF-Infrastructure AB. Det inventerade området består av en tallskog med stort inslag av lövträd.

Naturvärdesinventeringen baserades på information om aktuellt område från länsstyrelsen, kommunen, Skogsstyrelsen, ArtDatabanken och vattenmyndigheten.

Inventeringen avgränsade hela området som ett område av betydelse för biologisk mångfald, se tabell nedan och Figur 7.

Tabell. Identifierade naturvärdesobjekt

Objekt nummer och naturtyp	Naturvärdesklass	Beskrivning
1 Skog och träd.	Klass 3, Påtagligt naturvärde	Tallskog med lövinslag

Foto framsida: Tallar dominerar området.
Foto: ÅF-Infrastructure AB
Kartor: ©Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	2	
1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Geografisk avgränsning	5
1.3	Metodik	5
1.3.1	Bakgrund	5
1.3.2	NVI på fältnivå	6
1.3.3	Fältinventeringen	7
1.4	Beskrivning av området	8
1.5	Dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet	9
2	SAMMANFATTANDE RESULTAT	9
2.1	Övergripande	9
2.2	Identifierade naturvärden	10
3	NATURVÄRDESOBJEKT	13
3.1	Naturvärdesobjekt 1, tallskog med stort lövinslag Naturvärdesklass 3	13
4	BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER	14
5	REFERENSER	15

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Håbo kommun arbetar med att detaljplanlägga fastigheterna Våppeby 7:18 m.fl. för fler bostäder. Området ligger i Håbo kommun sydöst om Bålsta centrum, mellan Stockholmsvägen och järnvägen. Se karta Figur 1.

Figur 1. Översiktskarta. Det blå markerade området visar föreslagen detaljplan.

Inför arbetet med att ta fram en detaljplan (Figur 2) har ÅF fått i uppdrag att upprätta en naturvärdesinventering, se vidare om metodiken i kapitel 1.3. Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera och avgränsa de områden i landskapet som är av betydelse för den biologiska mångfalden samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. Bedömningen kommer att fungera som ett underlag för den fortsatta planeringen och skötseln av området.

METEOROLOG

Figur 2. Plankarta för Väppeby 7:18 m.fl. 2015-06-03. Det gröna området i mitten av ritningen visar föreslagen naturmark som ska behållas och som inventerades tillsammans med närliggande mark.

1.2 Geografisk avgränsning

Det inventerade området ligger mitt i det område som ingår i föreslagen detaljplan för Väppeby 7:18 m.fl. Det är i detaljplanen angivet som naturpark (Figur 2). Även vissa delar av omgivande naturmark har ingått i inventeringen.

Inventeringsområdet gränsar till Stockholmsvägen i sydväst, två bostadshus i sydost och nordväst samt planerat torg i nordost.

1.3 Metodik

1.3.1 Bakgrund

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt Svensk standard SS 199000:2014 och Teknisk Rapport SIS-TR 199001:2014 med tillägget Naturvårdsklass 4 och ambitionsnivån NVI på fältnivå detalj.

En naturvärdesinventering ger en god överblick av vilka naturvärden (område med positiv betydelse för biologisk mångfald) och biotoper (område med enhetlig miljö och organismsammansättning) som är av betydelse för den biologiska mångfalden och som finns inom det inventerade området.

Naturvärdesinventering utgör underlag inför exploatering och fysisk planering eller för naturvårdsplanering och prioritering av naturvårdsinsatser.

I miljöbalkens hushållningsbestämmelser (3 kap 3 §) anges att mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Naturvärdesobjekt (ett avgränsat geografiskt område med naturvärde) med naturvärdesklass 1 och 2 är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt. Även naturvärdesobjekt med lägre naturvärdesklass kan vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt.

Naturvärdesbedömningen är således ett stöd för bedömning enligt miljöbalken 3 kap 3 §.

1.3.2 NVI på fältnivå

En inventering inleds med en avgränsning av området samt fastställande av nivå och detaljeringsgrad för inventeringen. I detta fall har en fältinventering med ambitionsnivån detalj genomförts vilket innebär att naturvärdesobjekt om en yta av 10 m² eller större identifieras. För linjeformade objekt har naturvärdesobjekt med en längd av 10 m eller mer och en bredd på 0,5 m eller mer identifieras. Inför fältinventering sammanställs och noteras befintligt kunskapsunderlag för området från kommunen, Skogsstyrelsen, länsstyrelsen, andra statliga myndigheter liksom underlag från ArtDatabanken över rapporterade arter. För indelning av biotopgrupp och terminologi användes Teknisk Rapport SIS-TR 199001.

Vid inventering avgränsas geografiska områden med naturvärde och med en dominerande naturtyp (biotoper med gemensamma kännetecken) som naturvärdesobjekt. För dessa objekt görs en bedömning av dess betydelse för biologisk mångfald. Denna naturvärdesbedömning leder till att naturvårdsobjekten kan bestämmas till en naturvärdesklass. Naturvärdesklasserna redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Beskrivning av de olika naturvärdesklasserna

Naturvärdesklass	Beskrivning	Förklaring
1	Högsta naturvärde	Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
2	Högt naturvärde	Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
3	Påtagligt naturvärde	Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
4	Visst naturvärde	Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

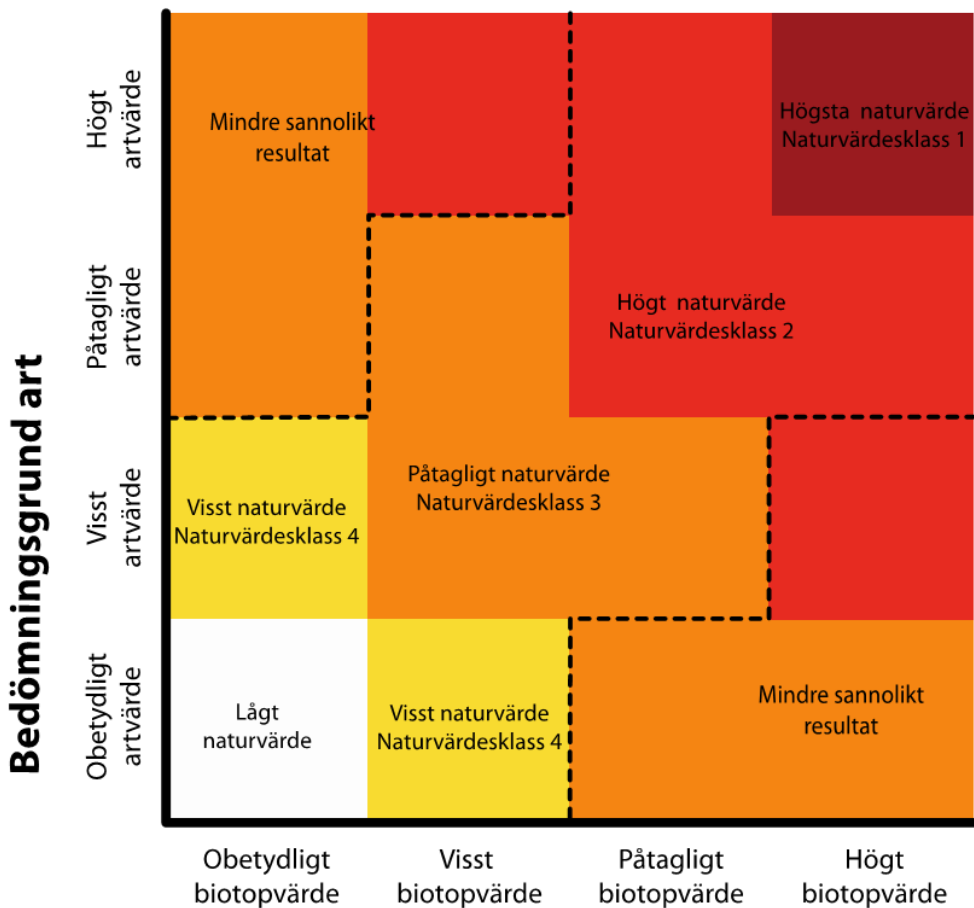
Naturvärdesbedömningen görs utifrån bedömningsgrunderna arter och biotop, se Figur 3.

Bedömningsgrunden arter omfattar förekomsten av naturvårdsarter, rödlistade arter och hotade arter samt artrikedom. Naturvårdsarter (Hallingbäck 2013) är ett samlingsnamn för arter som är extra skyddsvärda, indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Termen omfattar rödlistade arter, signalarter, skyddade arter enligt artskyddsförordningen, typiska arter, ansvarsarter och nyckelarter, det sistnämnda ingår inte i bedömningen i NVI. Förekomsten av naturvårdsarter värderas utifrån antal, livskraft och hur goda indikatorer de är för naturvärde. Med artrikedom avses antal arter och artdiversitet. Artrikedomen ska sättas i relation till omgivande landskap eller liknande biotoper.

Bedömningsgrunden biotop innefattar biotopkvalitet (faktorer som formar livsmiljön) samt sällsynta eller hotade biotoper. De biotopkvaliteter som har betydelse i detta sammanhang är naturlighet, ekologiska processer och störningsregimer, strukturer, element, kontinuitet, naturgivna förutsättningar, förekomst av nyckelarter samt läge, storlek och form. Med sällsynta biotoper avses biotoper som är mindre vanliga

inom ett visst geografiskt område. Om den inventerade biotopen utgör en Natura 2000-naturtyp, ger det vägledning om att den är nationellt eller internationellt sällsynt.

Bedömningsgrund biotop

Figur 3. Naturvärdesbedömning vid NVI. Utfall för bedömningsgrund art respektive bedömningsgrund biotop leder till en viss naturvärdesklass.

När landskapets betydelse för den biologiska mångfalden uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjekten ska även ett mer omfattande landskapsobjekt avgränsas. Detta kan t.ex. gälla när områden utanför naturvärdesobjekt kompletterar ett naturvärdesobjekt och tillsammans skapar en helhet som är av betydelse för den biologiska mångfalden. Landskapsobjekt bedöms inte till naturvärdesklass.

1.3.3 Fältinventeringen

ÅF utförde naturvärdesinventeringen under en dag i fält den 20 oktober 2015. Vädret var halvklart till mulet, temperaturen låg mellan +5-10° och det var ganska stilla under inventeringsdagen.

Vid inventeringen eftersöktes naturvårdsarter och biotopkvaliteter. Där särskilt värdefulla element eller arter hittades utfördes en mer detaljerad inventering av

området. Noterade fynd dokumenterades i en kartbaserad applikation som heter Collector (ESRI).

1.4 Beskrivning av området

Det inventerade grönområdet ligger insprängt mellan väg, järnväg och bostäder. Den sydvästra delen består av en ganska brant slänt (Figur 4) upp till ett planare område.

Figur 4. Backen ovanför Stockholmsvägen med en rad tallar.

Inventeringsområdet består främst av en halvöppen ganska gles tallskog. I skogen finns en hel del lövinslag. I slänten dominerade tall och björk. I kanten mot Stockholmsvägen finns tätt med buskar och unga lövträd som lönn, rönn, syrén och ek. I de planare delarna ovanför slänten finns också inslag av hassel och en. Markfloran var ganska trivial och bestod till delar av inträngande trädgårdsväxter som smultron, hallon, kirskaål och berberis men mest av naturliga bestånd av olika gräs, liljekonvalj, harsyra, blåsippa, örnbräken och ett bottenskikt av mossor (Figur 5). I stora delar var markfloran gles.

Området består av urberg och sandig morän.

Det finns inga sjöar eller vattendrag inom inventeringsområdet.

Figur 5. Stig nedför backen till Stockholmsvägen.

1.5 Dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet

Ingen formellt skyddad natur finns området.

Enligt Artportalen finns få fynd i närområdet mellan 1990 och 2015. Mistel finns angiven som fynd i direkt anslutning till området troligen på andra sidan Stockholmsvägen. Felmarginalen för detta fynd i Artportalen är angivna till 10 meter från angiven koordinat.

I övrigt hittades inga dokumenterade naturvärden från vattenmyndigheten, länsstyrelsen eller Naturvårdsverket.

2 Sammanfattande resultat

2.1 Övergripande

Det inventerade området består av en backe upp till ett planare område som till delar ingår i inventeringen.

De största värdena i området utgörs av träden, främst grövre tallar (Figur 6) och några ädellövträd (Figur 9 och 10). Tallarna hade en omkrets på upp till 200-250 cm och hade ibland pansarbark som visar på en högre ålder. Det finns också enstaka grova granar på det planare partiet närmare järnvägen. Det finns vuxna lövträd i form av lönn, sälg och björk. I området finns också enstaka döda stående och liggande träd som rönn, gran och tall.

Figur 6. Tall nära Stockholmsvägen.

2.2 Identifierade naturvärden

Eftersom det inventerade området är så litet har hela området klassats som ett och samma naturvärde (Figur 7 och tabell 2). Objektet beskrivs närmare i avsnitt 3.

Figur 7. Det inventerade området med värdefulla träd och naturvårdsarter.

I inventeringen identifierades några naturvårdsarter, se tabell 3 samt Figur 8 och 10. Där fanns också träd som fungerar som värdeelement (mindre del av en biotop som har positiv betydelse för biologisk mångfald). Se Figur 7.

RAPPORT

12 (15)

Tabell 3. Identifierade naturvårdsarter

Svenskt artnamn	Vetenskapligt namn	Antal	Typ av naturvårdsart
Tallticka	Phellinus pini	3	Rödlistad art (missgynnad, NT)
Ask	Fraxinus excelsior	1	Hotad art (hotad, EN)
Blåsippa	Hepatica nobilis	Många	Typisk art för näringsrik granskog

En hackspett hördes under besöket.

Figur 8. Talltickor på levande tall.

Figur 9. Ung bok.

Figur 10. Liten askplanta.

3 Naturvärdesobjekt

3.1 Naturvärdesobjekt 1, tallskog med stort lövinslag Naturvärdesklass 3

Figur 11. Uppå på åsen växer tallarna glesare än i slänten.

Naturtyp

Skog och träd.

Naturvårdsarter

Tre naturvårdsarter, tallticka, ask och blåsippa, som alla påträffades i denna inventering.

Motivering

Det inventerade området har visst artvärde genom att hysa en större artrikedom än omgivningen. Det beror på mängden buskar och lövträd samt de grova tallarna (Figur 11). De tre naturvårdsarterna varav en är rödlistad och en hotad ger ett visst till ett högt artvärde. Med tanke på områdets övriga innehåll av arter visar det på ett visst artvärde. Området har ett visst biotopvärde då här finns enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald. Dessa biotopkvaliteter är viss naturlighet, lövträd, äldre tallar med pansarbark samt enstaka död ved.

Bedömningsgrunderna art och biotop gör att området får naturvärdesbedömningen påtagligt naturvärde (klass 3).

Beskrivning

RAPPORT

14 (15)

Litet område som består av en slänt och en planare del. Tallskog med stort inslag av olika lövträd och buskar, främst björk och lönn. Även enstaka ädellövträd främst mindre ekar samt någon bok och ask.

Känslighet för exploatering och rekommendation

Se kapitel 4.

4 Bedömning och rekommendationer

ÅF bedömer att exploatering bör undvikas där det kan skada något naturvärdesobjekt.

Tallskogar med stort inslag av lövträd kan behöva skötas. Skötselåtgärder som kan bli aktuella är avverkning eller ringbarkning av gran, avverkning i form av luck- och plockhuggning samt eventuellt skonsamt markbreda mindre partier för att underlätta tallföryngringen.

Då detta är ett mycket litet område som kommer att ligga insprängt bland bostadshus bör hänsyn tas till närrecreationen. Därför blir föreslagna åtgärder främst att behålla befintlig stig ned till Stockholmsvägen i ungefär nuvarande skick och långsiktigt se till att området inte växer igen. Det kan därför behöva avverkas eller ringbarkas gran om den tränger undan löv- och tallträd.

I så stor omfattning som möjligt, med tanke främst på säkerheten för människor i området, bör död liggande och stående ved lämnas. I det fall det blir kritik på skräpighet i området, kan information till boende om värdet med att lämna död ved behövas, till exempel i form av en skylt i området.

För att gynna vissa lövträd som boken och asken, kan åtgärder behöva utföras som viss röjning runt dessa enstaka träd.

Förutom ovanstående och till stora delar bör området lämnas för fri utveckling.

5 Referenser

Artportalen: www.artportalen.se, utdrag 2015-10-28.

Hallingbäck, T. (red.) 2013: Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen, 2015. Planeringsunderlag gis.lst.se.

Skogsstyrelsen, 2015. Planeringsunderlag Skogens källa. www.skogsstyrelsen.se.

Skogsstyrelsen, 1999. Nyckelbiotoper och andra värdefulla biotoper. Vård och skötsel.

SVENSK STANDARD SS 199000:2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. 2014-05-26.

Sveriges Geologiska Undersökning, 2015. Planeringsunderlag berggrund, jordarter www.sgu.se.

TEKNISK RAPPORT, SIS-TR 199001:2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 19000. 2014-06-25.

Vattenmyndigheten, 2015: Digitalt planeringsunderlag (VISS) viss.lansstyrelsen.se.